Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vastlegging van de vakken in de instellingen voor secundair onderwijs

Samenvatting
Dit besluit bevat een geactualiseerde lijst van algemene, kunst-, technische en praktische vakken die secundaire onderwijsinstellingen mogen hanteren. Deze lijst is opgesteld in het licht van alle inhoudelijke moderniseringsmaatregelen die de komende jaren in het secundair onderwijs worden uitgerold.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld
Kleuter en leerplichtonderwijs
Hoger onderwijs (i.c. hoger beroepsonderwijs, opleiding verpleegkunde).
Beleidsdoelstellingen
- De kwaliteit van de uitstroom van het secundair onderwijs versterken

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

1. Het wetgevings- en taaladvies werd verleend op 8 mei 2020 (advies nr. 2020/156).
2. Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 4 mei 2020.

2. INHOUD

Algemene toelichting

Tegenover elk structuuronderdeel (opleiding) dat een secundaire onderwijsinstelling organiseert, staat een wekelijkse lessentabel die is samengesteld uit vakken en uren per vak. Die vakken geven, niet in het minst voor ouders en leerlingen, een inhoudelijke indicatie over de opleiding in kwestie en kunnen derhalve de school- en studiekeuze vergemakkelijken. Om de transparantie te bevorderen is het belangrijk dat alle scholen dezelfde vakkenbenamingen gebruiken. Het lanceren van talrijke schooleigen vakbenamingen leidt, over de scholen heen, immers tot onduidelijkheid over wat inhoudelijk van vakken precies mag worden verwacht. Deze overwegingen liggen dan ook aan de basis van de delegatie die de decreetgever (Codex Secundair Onderwijs) destijds aan de Vlaamse Regering heeft

gegeven om de algemene, kunst-, technische en praktische vakken te bepalen. In tweede instantie zijn ook een aantal onderdelen van de personeelsregelgeving, waaronder de bekwaamheidsbewijzen, aan vakken gerelateerd.

Het huidig vakkenbesluit dateert van 5 juni 1989 en is, in het licht van alle moderniseringsinitiatieven in het secundair onderwijs (studieaanbod, doelen, kwalificatiestructuur, duaal leren ..) achterhaald. Een reeks uitgangspunten en principes (zie cursief hieronder) die consequent zijn toegepast, hebben geresulteerd in een geactualiseerde vakkenlijst. Meer bepaald:
de huidige vakken, opgenomen in het vakkenbesluit van 5 juni 1989, zoals gewijzigd, zijn geanalyseerd uitgaande van de ordeningskaders en structurerende principes die de basis vormen van de modernisering secundair onderwijs en de vernieuwing van de onderwijsdoelen: 'basisopties', 'sleutelcompetenties' en '(onderdelen van) wetenschapsdomeinen' voor wat de algemene vakken betreft en de studierichtingen dubbele en arbeidsmarktfinaliteit voor wat de kunst-, technische en praktische vakken betreft. Op basis van de inhoudelijke vergelijking is voor elk vak één van volgende beslissingen genomen:
1. het vak is nog relevant en blijft behouden onder dezelfde benaming;
2. het vak is nog relevant en blijft behouden maar de benaming ervan wordt aangepast conform de vernieuwingen;
3. het vak is niet meer relevant en wordt geschrapt.
Daarnaast maakt deze vergelijking ook duidelijk voor welke nieuwe inhouden geen vak in de vakkenlijst opgenomen is. Voor deze inhouden wordt een nieuw vak toegevoegd.
Voor de analyse van de algemene vakken werden volgende bijkomende principes gehanteerd:
1. geen apart vak voor de zuiver transversale sleutelcompetenties aangezien dit in strijd zou zijn met de bepalingen hieromtrent opgenomen in de regelgeving eindtermen 1e, 2e en 3e graad secundair onderwijs;
2. bestaande vakken die 'de geest' van de nieuwe (specifieke) eindtermen (onvoldoende) ondersteunen worden geschrapt. (vb. de nieuwe eindtermen 'culturele expressie' vertrekken vanuit een ander kader en zijn 'breder' dan de huidige eindtermen muzikale en plastische opvoeding);
3. één vakbenaming voor verwante inhouden m.b.t. de sleutelcompetenties, wetenschapsdomeinen en basisopties indien mogelijk en voldoende informatief;
4. zoveel mogelijk afzonderlijke/zuivere vakken, maar omwille van het actueel aanbod en hun informatieve waarde worden ook een aantal 'clustervakken' behouden;
5. de vakbenaming moet een informatieve waarde hebben: het moet duidelijk zijn welke lading de vlag dekt.
Voor de analyse van de kunstvakken, technische vakken en praktische vakken werden volgende bijkomende principes gehanteerd:
1. er werd toegewerkt naar uniformiteit in de naamgeving (bv. 'techniek'/'technieken') er is daarbij gekeken naar de inhoud en de naamgeving van de beroepskwalificaties die aan de onderwijskwalificaties zijn gekoppeld;
2. in de naamgeving van de vakken is gestreefd naar eenzelfde mate van detail. De bestaande vakbenaming 'bouw' wordt vervangen door de nieuwe vakbenamingen 'afwerking bouw' en 'ruwbouw'. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de bestaande vakbenamingen 'dameskappen', 'herenkappen' en 'haartooi' die zijn samengenomen in de nieuwe vakbenaming 'haarverzorging';
3. de vakbenaming moet een informatieve waarde hebben: het moet duidelijk zijn welke vlag de lading dekt.

De nieuwe vakkenlijst moet ook worden doorgetrokken naar de personeelsregelgeving waarbij lesopdrachten aan vakken zijn gerelateerd. Die regelgeving is gestoeld op bekwaamheidsbewijzen waarover leraars moeten beschikken, naargelang van het vak (en vakrubricering), de graad en onderwijsvorm waarin de opdracht wordt uitgeoefend. Legistiek moet het besluit van 14 juni 1989 met betrekking tot de bekwaamheidsbewijzen (...) in het secundair onderwijs dus ook worden gewijzigd. Deze wijzigingen, die onder meer met lerarenopleidingen rekening moeten houden, zijn een omslachtige en tijdrovende oefening. Daarenboven moet uit personeelsoogpunt ook in een concordantie worden voorzien in zover oude door nieuwe vakbenamingen worden vervangen. De

vakkenactualisatie zal daarom pas in werking treden als ook de personeelsregelgeving op punt staat. Een uiterste datum hiervoor, nl. 1 september 2023, lijkt realistisch.

Met in acht name van de geldende regelgevingen, blijft het schoolbestuur als inrichter van het onderwijs én als werkgever van het onderwijspersoneel bevoegd voor de koppeling van onderwijsdoelen en overeenkomstige leraarsopdrachten aan vakken.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1: bevat het 'toepassingsgebied' en de concrete 'limitatieve lijst' van algemene, kunst-, technische en praktische vakken.

Artikel 2: vermeldt expliciet dat een onderwijsinstelling en haar bestuur op het vlak van vakken uitsluitend mag communiceren aan de hand van de geijkte en reglementair vastgelegde vakbenamingen.

Artikel 3: vemeldt dat dit besluit uiterlijk om de 10 jaar wordt gescreend op actualiteitswaarde en, indien nodig, bijgestuurd.

Artikel 4 tot en met 6: zijn de gebruikelijke slotbepalingen, inzonderheid de opheffings- en inwerkingtredingsbepalingen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het vastleggen van een lijst van hanteerbare vakbenamingen waarin onderwijsdoelen worden verkaveld, staat volledig los van financierings- en subsidiëringsmechanismen. Het ontwerp van besluit heeft dan ook geen enkele budgettaire impact. De Inspectie van Financiën heeft een gunstig advies gegeven op 4 mei 2020 en gesteld dat, bij ontstentenis van budgettaire repercussies, geen akkoord is vereist van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid in zake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit heeft geen directe weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Dit ontwerp van besluit zal worden onderhandeld met de sociale partners in de onderwijssector. Finaal zal het ontwerp ook voor advies worden voorgelegd aan de Raad van State.

////////////

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vastlegging van de vakken in de instellingen voor secundair onderwijs;

2. de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand:

   2.1. te gelasten de minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken voornoemd ontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten;

   2.2. te gelasten voornoemd ontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Ben WEYTS

Bijlagen:

1° ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vastlegging van de vakken in de instellingen voor secundair onderwijs;
2° advies van de Inspectie van Financiën.